

Maniit Avatqulimaidjutitqaqtut Uqautigijaujut

Quanaqqutin, Uqaqtittiiji. Quvianaqtuq hamaniinnama ublumi, hivuani ilvit tamainnutlu ilaujut Maligaliurvingmi, ilituripkagumaplugit Nunavutim Kavamani maniit avatqulimaidjutitqaqtutigit 2024-25 mun.

Una pinggahuujuq uqautigiplugu maniit avatqulimaidjutitqaqtutigitun Ministaupluni Kiinaujaliqiijinut Nunavutim Siksiujuq Maligaliurvingmi.

Ihumagitigiplugit havauhiit havakpaqhimajavut talvanga hivulliqpaagupluni upalun'ngaijaidjutivut maniliqtuivitigitun katujjiluta, nan'ngariqpiaqtaralu.

Naunaittuq Nunavut Kavamanga an'ngijuamik havakpaktut tikiutinahuaqhugu hivuniqhat piuptingnik pitqujautivut maniliugutivutlu pitqujavut ublumi pidjutiniaqtuq havaqhimmaagutihimmaaqlugit.

Kihimi hadjamin qaan'nganiinarmun pidjutijuguq pittaaqtaptingnut, amigaittutlu havaktaqhavut.

Ikajuutauvaktuguq kigliqarnirmun maniit atuqtaugaqhatigit kavamani kingulliinni ukiuni pidjutiupluni naammagijaujuni talvuuna amigainniit aadlanggurniit, naluqhanikkutlu pidjutiupluni uvaptingnut hakugiqhiqtittipluta kiujaami ajurnaktunut piviqhaqarniitlu hivumut.

Apqutikput pianggainirmun havaktauhimajut qan'ngaraalurmin kinguliptingnit ajuirhautiplugit atuqpagainnik hun'ngiutinirmun nutaaniklu itqaumatigit nakuunikkut kinguvaptingnin.

Havakhimaarniq ihuaqtumik, pittiaqhugit avatiliqinikkut aadlaniklu inungnik, pidjutihimmaaqhuni nakuujumi, upalun'ngaiqhunilu hivumut – hapkua nuatqatigiinniarutit atuqpaktavutlu ikajuutigijavut naupkaqhugit hakugiqhiplugit nunallaavut un'ngahiktut nunait ittuni annariami ajurnaktilluni, maniitvutlu avatqulimaidjutitqaqtuni piliurhimajut ihumatigiplugit ihumami.

Ublumi, quviahuktun'nga taita tunihijaami maniliqinirmun ukiugani upalun'ngaijaidjutimik ikajuutiqhainnik piumakpiangniit hivuniqhait pidjutinnaktuniklu hivuliujuqhanik naunaiqtauhimajainnik Ilaujunit Maligaliurvingmi hivuliqtirinirmunlu Nunavutim Inuit timiqutait Iqaluktuuttiami talvainnakmi kingguliq ukiuqtaqtumi niruagutait.

Atauttimunggaqhuta aulaqtigiumanikkut nakuujumik havagumakpiaqluni havaqatigiingnikkut atauhiujutun naupkariami nakuujumik paatnavutnut tikiutijaamilu nakuuqpiaqtunik iniktigutunik.

Talvuuna uqaqvigijaami havaqatigiingnirmunlu, hivuliqtiit tamainni havaani tamaanilu nunallaani naupkaqtuqut piliuqhutik qaumajuqhamik hivuni tamainnut Nunavunmiut amigaijuummiklugitlu nunaqatigiingnikkut tamainnut Kanatiannut.

Nunavutim ihumaliuqtutun pijuqhat qanuqtun maniliqinirmun pittaarniit piqaqtuqhat paatnanik akiittutun itlugit ikajuutivut hivumuuqlunilu katimadjutiqhamik nunallaami inuuhirinnaktutigun aulahimmaakluni naupkaqlugit maniit.

Taimaatun, nunakput hakugingniqaqtuq nakuujumik ihuaqtumiklu iqatigiingnikkut tahapkunani Kanatap Kavamainni.

Ministavut havakpiaqpektut imaa pijaami Nunavut qulvahiqluni ihumakkut tahapkunani kavamatuqainni havaqatait atugaqhaita piviqhatlu ihuaqtumik pidjutijaami innakpiaqtumik Ukiuqtaqtumi.

Qujagigaluaqhugit Kanatap nunainni-naupkarnitigut maniliurnikkut nunaptingni, Nunavutim Kavamaita maniliqidjutait qanuringmanggaat takudjutijuq akturnarniit takuvaktavut ikiqlijuummihugit aulapkaidjutiqhat kivraqtuinirmunlu aadlatkiingnguplutik nunaptingni tamaanit Kanatamin.

Tunigapku 2023-24 Nalautiqhimajuni Maniit, ihumaliuqtavut aulapkaidjutikkut maniqquqitpallaaqhimajuq \$8 miliantaalamik. Ihumaliuriiqtuguq maniqquqitpallaangniaqtuqlu taita uvani ukiumi pidjutingmat ikitpallaangniit kavamatuqait nuutirnikkut maningnik akiqhaitlu akittuqpallaangniit havagviujut akiliraqhainnut.

Havaktilluta atuliqtittinirmun Nanminiqhuurnikkut, an'ngijuaq tikiutiraqhaq aadlangurniaqtaat kavamaliqidjutit ihumaqhaliurnikkutlu Nunavunmi, maniliqtuiniaqtavutlu huli piumaniit pipkaijaativut havaklugit ilikkuuqniq.

2024-25 IHUMALIURHIMAJUT UTIRUTIQHAT

2024-25 mun, kavamavut havaanggit utirutaita imaa ittungnaqhijuq \$3.23 biliantaala. Kinguani \$314 miliataala atuinnaqhugit utiffaaqhugitlu maniit, piqagungnaqhijuguq \$2.92 biliantaalamik avaliiqtuq upalun'ngaijaidjutiqhanut.

Haffumami akia, \$2.1 biliantaala nuutirniaqtuq Nunavunmut Kanatamin talvuuna pidjutitilik Ukiuqtaqtumi Avikturviit Maniliqidjutinut Atuqpagainnik, an'ngitqiaq kavamatuqait nuutiqtait pihimaliqtavut.

\$128 miliantaalaujungnaqhijuq niriugijavut aadlanit kavamatuqainnit nuutiqtuqhat \$427 ngujungnaqhijuq miliantaalamik piniaqtavut talvuuna naunaijagiiqhimaajumi pinggahua-ilaudjutilik maniliqtuutikkut an'ngirutinit.

Imaalu, niriugtuguq katitiqlugit \$251 miliantaalaujngnaqhijuuq tahapkunanit nanminirijavut-ikajuutit utirutikkut, taaffumaminlu \$171 miliantaala taaksiuliqidjutinit, \$21 miliantaala havaktiinnit igluqhamut akiliqtuidjutainnit, \$59 miliantaalamiklu tahapkunanit aadlatkiiq aadlat ikajuutijut.

2024-25 NALAUTIHIMAKAFFUQHIMAJUT AKILIQTAUJUQHAT

Akiliutiitiguttauq, Nunavut Kavamanga qiningniaqtut an'ngirutiqhamik an'ngiqtauhimajuqhamik \$2.13 biliantaalamik aulapkaidjutiqhanut 2024-25 mi, ilaliutiginiaqtuq \$355.8 miliantaala Akitujunut an'ngiqtauhimajunit kinggullirmi Tattiarnaqhilirvianni.

Tutquumajavutlu hulidjutiviqhaqaqtuqaqqan \$100 miliantaalami ikajuutiqhamun niriugijaunggittunik akiqhanik akittuqjuummiktilluni maniliqinikkut. Atuguptigu hulidjutiviqhaqaqtuqaqqan, piqangniaqtuguq maniqquqitpallaaqhimajuq \$21 miliantaalami ukiup nunggunianut – aki aadjikkutarijaa 0.7 pusanmik ihumaliurhimajaptngik utirutinik.

Uqaqtittiji, qanuqtun pidjutit maniliqinirmun pipkaijuq kavamanut tikiutijaami uqaqlugitlu utuqqani aulapkainikkut atukkanik piligumi an'ngijuamik akitujunik maniliugutiqhanik nunallaaptingni.

Ublumi aulapkaidjutiqhanut maniit avatqulimaidjutiqaqtut ikajurniaqtaatigut hivumuugutigilugit aulapkainikkut hivulliujut uqaqtaptingni Akitujuni Nalautiqhimajun ukiaqhami, talvuuna uqaqtavut \$355 miliantaalamik nutaanut akiliraqhanik, ilaliutiplugit \$157 miliantaala nunallaani aulapkaidjutiqhat avatqumajungnaqhiuqlu \$82 miliantaa igluqhanut.

Ilitarijakkut akittuqjuumiklugu akitujunut maniliugutit aqhuugutauvaktut aadlanut maniit avatqulimaidjutiqaqtunut aulapkaidjutiqhanut ihuaqhaqhainirmunlu.

Aviktuqviujumun, kangiqhidjutaa akittuqjummiktuq \$4.5 miliantaalamik qimaktitailijaami akittuqturniit ihuaqhaqhainirmun akiit kavamani piutainnut aadlamiklu akiqhamik \$1.5 miliantaala qulangnaijautiqhamik.

Maniliurniaqtugutlu \$900,00 taalamik imaa pijaami Havagvia Nunalingni Kavamatkunillu Pivikhaqautikkut Kivraqtuivinggit piqariangginni ikajuutiqhainnik tikiutijaami amigaingnirit piumanikkut ihivriuhinikkut igluqpanik nutaaniklu nappaktaujut havaangginni.

Piviqhaqarniaqtuguq aadlamik \$3.6 miliantaalamik nunallaami kavamainnut havaktiqhaqariangginnik agjariamingnik hamlatkut pivinggitnik kivraqtuidjutaujuniklu. Maniqhaaqaq ikajurniaqtait nutaanik havaaqhanik piviqhaqaqluni ihuaqhilugulu iniqarniit hamlatkut tunihijaami nakuuqpiaqtumik kivraqtuinirmun nunaqatainnut.

Naupkaqhugu aulapkaidjutiqhavut aqhuungnaktuq in'ngilraviliqidjutinut apqutiit havaktiit pulaaqtutlu talvunga talvunga nunallaanit. Uvani maniit avatqulimaidjutiqaqtuq, uuktuutigijaqqut \$920,000 taalamik taita akiliriami akittuquummigutinut ihuarhainirmun kaantraalividjutinut akiinnut milvingni \$800,000 taalamiklu aulapkainikkut ikajuutiqhainnik talvani nutaami tulaqtarviinni Mittimatalikmi Iqalungnilu.

Nunallaat hivunganiittut hilaup aadlangguqtirninganut aimaviptingni Ukiuqtaqtumi. Avatiqaqatigiingnivot qajarnaktut, nunakputlu, ikia, imak, huradjatlu munarijauttiaqtuqhat aulahimmagutiqhamiklu naammagihimmaariaptingnik hakugiqhilutalu tahapkunanit kingguvaqhaptingnutlu.

2024-25 mi, uuktuutigijaqqut ikajuttiaguminaktumik avatipitingnut talvuuna akittuquummiklugit \$869,000 taalamik aulapkaidjutiqhanut Nunavutim Min'nguivhiviit Nunat Upaktauraangginnaqtunutlu, \$500,000 taalamiklu nunggujuittut auladjutit ikajuutitigun pivinggit.

Uqaqtittiiji, uvani ukiumi maniit avatqulimaidjutiqaqtut, hivulliqpaaq aqhuugutigijavut inuuhirinnaktumik pidjutlugit Nunavunmiut, talvulluaqlu inuulrammiit ajuirhajut qaujimaajainnik inirniqhaavut hivuni taimaatunli pijaamingnik nunaptitigut pitquhikkutlu.

Kavamavut kiudjutaa aipaanggani unniudjutaatatigut Havagvianit Maniliqijilluap nutarangmun ilagiiqtunutlu kivraqtuutaitigut qilaminnaaq pidjutihimajuq qanuriliuviqhaqanggituqlu – tamaat an'ngiqtavut iluaniitut havauhinggit maningnik ihvirigutit aqhuungniaqtugutlu aadlangguqtirlugit.

Ublumi uuktuutigijaujuq maningnut avatqulimaidjutiqaqtunut akittuquummiquplugit \$15.6 miliantaalamik Havagvianut Inulirijitkut tautungnaktuq aullaqtigutaa havaaptingni piliurnikkut atauttini-kavamani hivummuugutiqhamun nakuuhivalliajaami ilagiiqtuni nunallaamilu qaniriliuqtuni.

Hivulliqpaaq hulidjutiqhamun hakugingniqhainnut Inunnguiniq ilaliutilik imaa pijaami ilagiiqtuni akilihainnariami iharianggitumik nirijaami.

Nunavunmi, amigaitut igluqaqtut, taapkuatluat nutaraqaqtut, inuuvaktut niqailliurnirmik, talvauvukli maniit avatqulimaidjutiqaqtut uuktuutaa ilaliutilik \$2.2 miliantaalamik ikajuutijaami uqariami haffuma.

Maniit avatqulimaidjutiqaqtut Inulirijitkunnut ilaliutiliklu \$3.1 miliantaalamik maniliqtuutiqhait 31 nutaanik havaaqhanik havaktiqaliriami amigaiqlugit havaktiqhat munarittiagutiqhainnut nutaqqavut, talvauvukli hivulliutigijavut.

Taimaatun havaktiqhat tautungnaktutun illutik nunallaatigun kivraqtugijainnut, piviqhaqarniaqtavutlu \$1.1 miliantaalaujungnaqhijut Nunavut Ilihaqpaalirviinnut an'ngiqlijuummiriimi ikajuuhialiqijit ilihagutaata.

2024-25 mun, an'ngitqiaq maniliugutivut munarhiliqijitigun. Tamainnit, uuktuutigijavut akittuqjummigumaplugu \$40.8 miliantaalamik aadlatkiingnut piumaniit ikajuutaujunut nunallaaptingnut pidjutijaami aanniaqtailinirmun mamihainirmunlu.

Ilaliutiliklu \$6 miliantaalamik aulapkaiaami nutaaq Kangiqlinirmi Hivuniraalurmun Munaqtaujaami igluqpaata, pipkaiaami inirniqhaanut inutqualiriamingni aqualiriamingnik pittiaqtaulutik, qanittuujaariamingniklu ilangminut.

Nan'ngarigiami uqariijaqtaptingnut piliuqtavut Katujjilutami inirnihaaptingnut, kavamavut pidjutiniaqtut \$60 miliantaalaujungaqhijuuq akitujunut maniinni naupkariami una igluqpak inikjuqiliqtuq.

Ikajuutijaami pittaami kivraqtuutiqhamik, maniqhaaqhat munarhiliqijijitkunnut ilaliutiliklu akittuqjuummiktuuq \$15 miliantaalamik kivraqtuiviqhanut munarhiniq kaantraaqtitaulutik, \$14 miliantaalamik qilamiugutaujunut aanniartunut aanniqtunut kivraqtuqtiinnut, \$3 miliantaalamik akittuqjuummiriama akiliutiqhanut akiliqtaujuqhainnut munarhiit taaktinutlu.

Amigaiqjuummiliqtavutlu amirhijunik piviqhaqaqtittilugit ilaliutiqhamik \$3 miliantaalamik imaa pijaani munaqhitkut ittaariami mamihainirmun nakuujumiklu atajumik pidjutitlutik nunallaami.

Kavamavut aqhuuqpaktut nunallanun qajarnaittaami inuuhirinnaktumiklu. 2024-25 mi piviqhaqaqtittiniaqtuguq \$1.4 miliantaalamik ilaujuqhanik Paliihimatkuni ikajuriamingnik qajarnaitkutiqhainnik nunallaat, \$1.2 miliantaala kavamatkunni havaktiinnut an'ngirutihimajangat amigaiqjuummiklugit ilaujuqhanik Paliihimatkunni, \$818,000 Aallait Inuit paliihimanikkut ilihagutiqhainnut.

Piviqhaqaqtittiniaqtuguqlu \$310,000 haffumunga Aaqqigiarvik Itiqtauvia Mamihainirmunlu aulahimaariami ihumagilluaqlugu ikajuqtaunirmun mamihainirmunlu uqaqviqatigiingnikkutigun ihumagilluagilugit Inuit pitquhiit atuqpagainnik ikpigijainniklu. Uqaqtittiiji, imaa pijaaqhainnik inuulrammiit piqarniitigut havauhiqhatigun pijaaqtaangnirmunlu pijaamingnik piumakpianggit hivulliutigijaujuqhaq tamaptingnut, talvulluaqlu ilihajit ikajuqpaqtunut an'ngajuqqaanut ilagiiqtunutlu nakuujumik pidjutijaami ilihagtaujunut.

2024-25 mi, piviqhaqaqtittiniaqtuguq akittuqjuummigutiqhamik \$2.2 miliantaalamik pidjutihimmaariami atuliqtittinirmun kavamatkunni havaktinut an'ngirutihimajangat tahapkunani Nunavut Ilihaijit Katimajitani. Upalun'ngaijaligtuguqlu aivaqtiriama nutaamik havaktinut an'ngirutihimajangatnik atuliqtauniaqtut hadjamin pihimajumik nungguqpat nunggunianut uuma ukiunga.

Ilihangnikkut maniliqtuutinggit ikajuutihimmaagutijut aadlatkiingnik ilihagtuunut kivraqtuutiqhainnut, ilaliutiliklu sikuuqviinnarmi ihumakkut aanniaqtailinirmun ikajuutit tamainnut sikuuqviinnut nunallaani ikajuriami inuuhirinnaktumik tikiutijaamilu ilihagutait nutaqqaptingnut.

Maniliuqtugutlu \$2.6 miliantaalamik akituqjuummingnirmun agyaqtautiqhat nutaqqanik ikajuutigilugit ilihagtut sikuuqvingmunggariamingnik qajarnaittumik ilihariaqtuqlutiklu tuulliqhimaittumik.

2024 mit 25 mut maniliurniaqtuguq \$619,000 taalamik nutaanik maniliqtuutiqhanik ikajuriami imaa pijaaqlutik ulapqidjutinut ilaujunut, talvallaqli inuulrammiivut, nakuujumik ulapqidjutimun atuqpariamingnik. Una maniliqtuutiqhaq atuqtauniaqtuq ikajuriami piiqlugit aqhuuqhajuktunik, pimmarlungnikkut, inukluguhungnirmunlu ulapqidjutimi.

Uqaqtittiiji, amigaiqjuummirnia Nunavutim igluqhakkutaularaangginnaqtuqhamik atauhiuvukli nakuujumik iniktiriami piumakpiangnita Katujjiluta hivuniqhat.

Tattiarnaqhilirvia 2022 mi, quviahukpaktun'nga talvaniittaami aimavimnut Kangiqlinirmi uqariami upalun'ngaijaqtavut 3,000 igluluriami nutaanik aimaviqhanik tamaani nunaptingni talvunamun 2030.

Talvanga, Nunavunmi Igluliqiyiiryuatkut havakjuaqtut tungavikhanik iglutigut aalanguqtirnikkut uvalu paatnaqhaptiniklu tapkua ikajuutauniaqtut tamapta tikiutijaami akhuugutit pinahuarutit iliugaqtavut tapkua ubluani.

Talvuuna Igluliuqatigiingniq, piutivut Nunavut 3000 upalun'ngaijautaa igluluriami tamapta, talvunggaligtuguq pivallialiqhuta 1,000 nutaanik igluqhanik nunggunianut 2025 – tikiutijaqhaq tamaita Maligaliurvingmi ilaujuni atauttimun havaktaat tahapkuatlu Nunavutim Inuit hivuliqtiit talvainnarin niruaqtaugapta.

Alianakpiaqtuq unniutijaami iniktigutinik nakuujumik iniktiqtaujutlu talvami.

Hivulliinni malruuq ukiuginni ihumaliutqiqtaudjutaanni, 541 nutaat igluqhat aullaqtitaujut iniktiqtaujutluunniit, niriughutalu 200 ngujungnaqhijut nunggunianut 2024 ikajuutauplutik maniliuqtaugutinuit piliqtavut ublumi.

2024 min 25 mn, Nunavut Igluliqiijirjuat Kuapuraisinga pqaqtuqhat \$7.7 miliantaalamik amigaiqjuummigutinut igluqhanut ihuarhainnikkut akiqhainnut ilaudjutilgit titiraqhimajumi 146 nutaanik igluqhanik 20 niklu havaktinut igluqhainnut nappaktitaujuqhat talvuunatigut paatnavut NCC Development Limited kut 2024 mi.

Ilaliutiliklu 150 igluqhanik havaktauhimajut talvuuna hivulliqaangupluni paatnaqhaq aippaangani, una kangiqhidjutiaa talvami 2024, NHC kut nappaktiriniaqtut tamainni nunallaani Nunavunmi – an'ngijuamik tikiutijaujuq.

Amigaitpalaahutik, Nunavunmiut sitaqhimajutun itpaktut igluliqiijitkut igluinni havaktinutluunniit igluqhainnik aadlamik piviqhaqangginmata inungnut. Ihumaluktipiajuktug ilagiiqtuni, talvallaqli inirniqhaanut ilihagtunutlu, ajuqhautigivaktug nunallaaptingni maniliurnahuarnirmunlu piviqhaqangniitigut.

Talvauvukli uvagut piviqhaqarniatitavut akittuqjuummigutiqhamik \$7.5 miliantaalamik talvuuna Inuuliriijtunnut ikajuutijaami uqaqlugitlu aktarnarniit Nunavunmiut piumajut qajarnaittaami ikajuqtaulutiklu igluqhanik, \$1.9 miliantaalamiklu nakuuhivalliadjutiqaanun maniiit avatqulimaidjutiqaqtut aimaviqhaittunut najugaqhamik maniliqtuutiqhainnik.

INIQTIRUTAA

Uqaqtittiiji, qujagijumajatka havaktitka tamainnutlu ikajuqtut piliurnikkut maniiit avatqulimaidjutiqaqtutugun ublumilu uqautiginiaqtara.

Talvamiit havaariliqtamnit, quviagitqialiqtatka ikaangnini amigaittuni aqhuungnaktutlu piliuriami naittungnaqhijut titiqidjutit tunihijaami iliffingnut.

Niruaqtaugapta, naammagijavut ikajuqtaujaami havakpiaqpaktunit kivraqtuqtiit havakpiaqpaktut aqhuugutigiplugit nunallaangginni aqhuuqhutiklu nakuutqiamik pidjutaujaangginni hunavaluutigut.

Qujagiumajaralu Ilaujut Maligaliurvingmi havaqatigiiqpangmata kavamaptingnut ilauqatigiiqhutik aqhuuqhaigutigiplugit nunallaanggit tamainnutlu Nunavunmiut.

Ilikkuuqtutun ittutun iinnalirami nunarjuaqput pidjutaujutigun aqhuuqpijuktut kavamaliqidjutikkut, nunakput tautungnaqhilitik nakuujumik kavamaliqijuni hivuliqtiinnut nunarjuaptingni qiniqhiajunut qanuqtun nakuuqpiqatmik pidjutigilugit inungnut kivraqtugijainnut.

Katujjiluta tuqhulauqtut hulidjutiqhamik tamaptingnut atuqlugu katitirinirmun havangnikkut havattiagutigilugit nutaanguqtiqlugit pidjutihimmaagutigilugitlu nakuuhivallianikkut, unalu maniiit avatqulimaidjutiqaqtut kavamavut takudjutijut aqhuungninggat hivuliqtigiplutik.

Quana, Uqaqtittiiji.